

Redactioneel

Bij een tijdschrift als *Versus* betekende irritante vertraging bij het verschijnen van een nummer – dat mag intussen bekend zijn – niet dat het nummer niet zou verschijnen. Maar met het wel zeer late verschijnen van nummer 3/1992 – waarvoor onze excuses – moeten we helaas mededelen, een door deze vertraging wat paradoxale mededeling, dat ons tijdschrift sinds 1993 niet meer bestaat. Zoals de Onbekende uit de brief van Zweig/Ophüls in het artikel van Paul Verstraten schrijft: 'By the time you'll read this letter I'll be dead.'

Met het tijdschrift hebben we geen groot publiek bereikt of erkenning van de media afgedwongen; dat was ook niet de doelstelling van *Versus*. Sinds de oprichting in 1982 hebben we een kleine maar trouwe groep lezers gehad: onze oprechte dank voor deze erkenning, die in onze ogen de belangrijkste is. Maar deze erkenning was niet voldoende voor de subsidiegever, het ministerie van wvc geadviseerd door de Raad voor de Kunst. Zij raadde ons aan het blad minder theoretisch te maken of ... in het Engels te publiceren. Voor ons was het juist van essentieel belang dat *Versus* een filmtheoretisch tijdschrift was voor een Nederlandstalig publiek, waardoor publicisten en onderzoekers een mogelijkheid geboden werd in het Nederlands te publiceren en waardoor moeilijk toegankelijke buitenlandse teksten vertaald aangeboden konden worden. Tien jaar lang heeft wvc *Versus* gesteund: ondanks onze teleurstelling over de beslissing de subsidie niet te continueren, willen we hiervoor onze dank uitspreken.

Het (voort)bestaan van *Versus* berustte op vier pijlers: met het wegvallen van een van die vier verdween ook *Versus*. Het tijdschrift was afhankelijk van uitgeverij SUN, die het al die jaren uitermate deskundig en met volle overtuiging heeft uitgebracht. *Versus* deed een beroep op vele onbezoldigde medewerkers: auteurs, (hoofd- en eind-)redacteuren en vertalers. Uiteraard kon *Versus* ook niet bestaan zonder lezers; hoe bescheiden in aantal ook: ze waren er. Tenslotte was er een subsidiegever nodig.

Met het einde van *Versus* is er een klein stukje geschiedenis van de moeizame opgang van de Nederlandse filmtheorie afgesloten; we laten het aan anderen over te oordelen over de betekenis van *Versus* voor de Nederlandse filmtheorie-geschiedenis. Het is nogal absurd te moeten constateren dat het enige Nederlandse filmtheoretische tijdschrift verdwijnt in een periode waarin onze oosterburen hun achterstand op dit terrein proberen in te halen met de oprichting van drie nieuwe tijdschriften!

We hebben steeds een duidelijk theoretisch perspectief voor ogen gehad (zonder andere invalshoeken uit te sluiten): de semiotiek van de Parijse School en met name het werk van Christian Metz. Ook wanneer het modieus was andere wegen te kiezen, meenden we dat op het door ons gekozen pad nog veel te ontdekken viel.

Versus is ontstaan vanuit een reeks activiteiten rond het werk van Christian Metz. De vertaling van zijn *Signifiant imaginaire (De beeldsignifikant)* (Nijmegen [SUN] 1980) en de daarbij behorende publikatie *Seminar Semiotiek van de film* (Nijmegen [SUN] 1980) kunnen opgevat worden als een inleiding op de oprichting van *Versus*. In dit laatste nummer moeten we helaas *postuum* hulde brengen aan deze grondlegger van de filmsemiotiek: Christian Metz is in september 1993 overleden. Zijn dood heeft ons diep geschokt, en wij beseffen eens te meer dat wij – die pogen film en cinema beter te begrijpen – ons gelukkig mogen prijzen een dergelijke gids – geen meester! – te hebben gekend. Zijn werk behoort internationaal tot de verplichte literatuur wat betreft de filmtheorie; met zijn dood, daar zijn we van overtuigd, is zijn werk niet beëindigd: het zal zich – via anderen – blijven ontwikkelen.